

Februar 2024

Påskeharen og killingerne

Haren sætter 3-4 kuld harekillinger fra februar og frem til oktober. Det betyder at de første er lige på trapperne.

Når harens unger fødes, efterlades de kort efter fødslen. Hunnen vender tilbage 1 gang i døgn og lader dem die – og allerede efter en måned kan de klare sig selv. Harekillingerne ligger altså helt stille, og prøver at ligne en lille bunke jord. Det er helt normalt, at de er spredt lidt ud, og derfor kan se ekstra ensomme og nuttede ud, når man finder en pelsklump som forsøger at ligne en jordklump midt i noget grønt. Men selv om de er meganuttede, så er de ret sarte. De kan ikke lide at blive løftet og krammet, og når de ligger stille er det dermed ikke et udtryk for at de nyder menneskelig berøring, det er et eksempel på én af 2 strategier: Flygt eller frys. Desværre stresses de ret let, og dør nogle gange alene af at blive håndteret for meget af omsorgsfulde menneskehænder. Derfor er påskeharens komme (i marts, men vi er i god tid), altså en glimrende mulighed for at genopfriske en god tommelfingerregel til både børn og voksne: Man må ikke røre ved dyreunger. Lad dem være – kig forsigtigt med stor afstand, og gå væk.

Hvis I finder dyr som ikke udviser normal adfærd, og opfører sig anderledes end man måtte forvente, så ring til Dyrenes Beskyttelses hotline: 1812, her sidder vagtcentralen klar til at svare på spørgsmål og rådgive. I er selvfølgelig også altid velkomne til at kontakte mig ☺.

Når alt det her om harekillinger er sagt, så er det værd at fokusere lidt på nogle af de fede features der er ved harer – det kunne også være en mulighed for at hænge påskeharen op på noget natur, når nu der alligevel skal laves påskepynt.

Her kommer tre hurtige om haren

- 1) Haren har øjnene siddende på siden af hovedet og den kan orientere sig næsten hele vejen rundt. Den er nødt til at være på vagt overfor rovdyr. Rævens øjne sidder rettet fremad, det er den som jager haren.
- 2) Hvis den flygter, kan den holde en fart på 50 km/t over en længere periode, det er lidt hurtigere end en stor knallert. Topfarten er dog 80km/t i kortere sprints.
- 3) Og haren tygger drøv – det betyder faktisk at når harer ligger i deres sæde og ser søde ud, så drøvtygger de noget af tiden. Koen har 4 maver, det har haren ikke – i stedet spiser den sin mad to gange for at få fuldt udbytte af det. I praksis betyder det, at den spiser sin egen afføring første gang det kommer igennem systemet...

Naturen nu

Hassel blomstrer som noget af det første i foråret. Når raklerne folder sig ud, er det tid til at lede efter de småbitte lilla trevler, som stikker ud af bladknopperne. Hassen er vindbestøvet fordi bestøverene ikke er vågnet endnu. De lilla mikrobloster er hunblomster, og raklerne er hanblomster, så for at få et godt nødde-år, skal de to elementer være aktive samtidig ☺

Mariehøns vågner allerede i februar, hvis solen skinner. Den overvintrer i sprækker og under bark.

Fuglene varmer op og især solsortehanner er sjove om foråret. De gemmer sig i starten halvgenerte i buske og træer, og øver sig i at genfinde tonen. Først senere vil vi se solsorte som synger fra trætoppe og tage. I virkeligheden sidder de bare og fortæller at "her hersker jeg" og "jeg er meeega lækker". Fuglesang opdeles groft sagt i sang og kald. Tjek fuglestemmer.dk. og hør eksempler,

Naturvejlederens Nyhedsbrev

Berlinere på bål

Det er næsten det samme som en fastelavnsbolle...

Lav en helt almindelig snobrødsdej (50g gær, 6dl lunkent vand, salt, sukker og ca. 1 kg mel = ca. 25 små berlinere).

Dejen formes til små boller, der koges i palmin – børnene må ikke komme tæt på gryden! Når bollerne flyder ovenpå og er let gyldne, er de færdige, og fiskes forsigtigt op. Bagefter rulles bollerne i sukker, evt. i en pose da sukkeret ikke kan genbruges når det er mættet med fedt. Man kan forsøge at putte syltetøj ind i bollerne, det er klart lettest efter de er kogt. Brug en tulle.

Palminen kan gemmes og bruges til fuglekugler.

Forårslege

- Find ord som rimer på forår eller vår; gård, får, sår, mår, hår. Måske kan der laves en rimkuffert med forårsting og ordkort?
- Klip bogstaver og tal ud af engangsvaskeklude, og så karse på dem – se hvordan bogstaverne vokser frem.
- Gå ud på ekspedition og find forårstegn; på jorden, i buske og på himmelen. Snak om det I opdager, så der kommer masser af nye forårsord i børnehovederne.

Skal I læse en forårsbog, så handler "Mumi og den første forårsdag" om hvordan Mumi langsomt opdager at foråret er på vej (bogen er af Tove Jansson).

Vild Mad – se mere på vildmad.dk, samt appen af samme navn

Så sker der endelig noget – foråret kommer snigende til trods for eskalerende vandmasser. I skrivende øjeblik virker det derfor mest oplagt at forholde sig til spiselige vækster i vand ☺

Blæretang er en brunalge, og den genkendes let på de luftfyldte blærer, som sidder på de brune blade, der forgrener sig gaffelagtigt mod enderne. Den sidder fast på sten med en lille sugekop, og selve planten vokser fra spidserne. Derfor er det også de yderste topskud som klippes af, når planten skal spises.

Den er god i forårsmånederne, inden der kommer begroning af plysalger og små skaldyr. Høst den i waders, så I ikke tager de planter som ligger og ruller i brændingen. Smagen er mild og salt-agtig. Hvis den er frisk kan den spises rå, men vinder ved tilberedning – den kan både bages, grilles og koges.

Fun Fact: Brunalger skifter farve når de blanches, og bliver grønne. Det skyldes farvestoffet fucoxanthin som ødelægges af det varme vand, og dermed bliver det grønne klorofyl synlig, da det er stabilt i forhold til opvarmning.

Foto fra wikipedia.org